

0:20

Hac yolculuğuna çıkmış bir adam – Orta Çağ'da herkes için olağan bir görüntü:

0:27

Hacılar, dünya hayatının fâniliğini ve ebedî hayat için sadece bir ara istasyon olduğunu hatırlatıyor. Kilise, her insanın hayatında en az bir kez hac yolculuğuna çıkması gerektiğini söylüyor. Şehir halkının büyük bir bölümü için bu hayli maceralı ve hayatlarındaki tek büyük yolculuk oluyor.

0:49

Hedef, hacıların günahlarının bağışlanması için dua ettikleri kutsal kentler. Tövbe ederek ve sevap işleyerek, ölümden sonraki hayat için hazırlık yapıyor.

1:04

Orta Çağ'daki insanlar, ancak bu şekilde Tanrı katında kabul edileceklerine inanıyorlar.

Başlık: Cehennem korkusu ve manevî kurtuluş (Titel: Höllenangst und Seelenheil)

1:26

Geç Orta Çağ şehirlerinde yaşayan halk için güvenli bir gelecek diye birşey sözkonusu değil.

1:36

Pekçok insanın yaşam koşulları kötü. Hemen her gün şehir halkı hastalık ve ölümlerle burun buruna geliyor. Çoğu erken yaşta ölüyor.

1:49

Kötü hijyenik koşullar, sıçanların üremesine neden oluyor. Kanalizasyon yok. Çöpler ise yollara gelişigüzel atılıyor. Böylece hastalıklar kolayca yayılabilir.

2:05

Düşük kalitede ekinlerin de işlendiği kötü hasat mevsimlerinden sonra görülen "Cehennem ateşi" adlı hastalık çok sayıda insanı öldürür. Çavdar mahmuzu, tahıllara musallat olan ve oradan da ekmeğe karışan bir çeşit mantardır.

2:20

Hayatta kalanlar ise sonsuza kadar damgalanıyor. Çünkü organları, "stenoz" yani daralma nedeniyle ölüyor ve bu kişiler adeta dilenmeye mahkum oluyor.

2:33

Çektikleri çileleri etkileyici bir şekilde göstermek ve gelen geçenden sadaka alabilmek için çoğu kez ölmüş organ parçalarını bile sergilemekten geri kalmıyorlar.

2:46

Cüzzamlılara her yerde rastlamak mümkün. Ölüme adanmış bu "dokunulmazlar" için bir tedavi ise mevcut değil.

3:02

1347 yılından sonra veba salgını tüm Avrupa'yı kasıp kavurdu. Toplam 25 milyon insan, yani o dönemki Avrupa nüfusunun yaklaşık üçte biri "kara ölümün" pençesine düşerek can verdi.

3:26

Doğal felaketler de insanları sık sık tehdit ediyor ve hastalık, açlık ve pahalılığa neden oluyor. Bu tür âfetler karşısında çaresiz kalan halkın eli kolu bağlanıyor.

3:40

İnsanlar, bu felaketleri "Tanrı'nın bir cezası" olarak algılıyor ve dinî ayinler ve "prosesyon" diye adlandırılan dinî yürüyüşlerle Tanrı'nın gazabını azaltmaya çalışıyor.

3:58

Tanrı adına günahları bağışlama yetkisine sahip kilise, bu nedenle şehir hayatının odak noktası haline geliyor. Şehirdeki diğer tüm binalardan daha yüksek olan kiliseler, hem halkın dindarlığının hem de kilisenin gücünün önemli birer göstergeleri.

4:18

Tıpkı Straßburg Katedrali gibi bu büyük ve ihtişamlı yapılar, Tanrı'nın yüceliğine işaret ediyor.

4:28

Kiliseler, gelirlerinin üçte birini yeni ibadethânelerin yapımında kullanıyor. İnşaat sırasında tüm şehir halkı yardım ediyor ve bağışta bulunuyor.

4:40

Kiliseler, güçlü bir Hristiyanlık inancının sembolü olmalarının yanısıra bazı belediye yönetimleri açısından da şehrin gurur kaynağı ve göz bebeği konumunda.

4:54

Şehirdeki diğer büyük binaların hiçbiri Münster Katedrali ile boy ölçüşemiyor. Kilise, Geç Orta Çağ insanların hayatları üzerinde büyük bir etkiye sahip:

5:06

Straßburg'daki Münster'in dış cephesinde İncil'den kıssalar resmediliyor – tıpkı ana kapının üzerinde Hz. İsa'nın hayatının anlatılması gibi

5:17 ... Son akşam yemeği, ...

5:21 ...Hz. İsa'nın Carmih Yolu

5:25 ...ve imansız Thomas.

Bu tasvirler, şehirlerdeki okuma-yazma bilmeyen çok sayıda insan için taştan yapılmış resimli kitaplardır. Yani Orta Çağ'dan kalan ve İncil'e dayanan bir nevî çizgi romanlar.

5:39

Ancak şehir halkı Tanrı'nın emirleri doğrultusunda yaşamazsa, kiliseleri ne kadar ihtişamlı olursa olsun, musibet kapıda demektir.

5:52

Her ne kadar insanlar, dünya hayatının, daha iyi olan ahiret hayatına gidiş yolunda bir ara istasyon olduğuna inansalar dahi, yine de Cennet'e girmeden önce arınma ateşinde yanmaktan korkuyorlar.

6:06

Cennet'e girememe ve Cehennem ateşinde sonsuza kadar azap çekme korkusu çok büyük. Bu azaptan korunmak için Orta Çağ insanları bu dünyada günahtan kaçınmak ya da pişman olup tövbe etmek zorundalar.6:23

6:31

Cennet'teki yerini garanti altına almanın en iyi yolu, manastıra girmektir. Burada, dünya hayatının nimetlerinden sonsuza kadar feragât eden insanlar yaşıyor. Hiçbir surette mal edinmeyerek, sadece Tanrı'ya hizmet etmek istiyorlar.

6:50

Manastır avlusundaki yürüşlerinde rahipler ya dua ediyor ya da dinî kitaplar okuyorlar.

6:58

Geçimlerini ise kendi el emekleriyle sağlıyorlar. Çalışmanın yanısıra günde birkaç kez bitişikteki kiliseye giderek ibadet ediyorlar. Pek çoğu soylu ailelere mensup olan rahipler, genelde iyi eğitim almış kişilerdir. Hatta bazıları kitap bile yazıyor. Ancak bu mükemmeliyetçi ama biraz da tekdüze olan hayat tarzı her rahibin başarabileceği birşey değil. Eğitim, ayin ve dualara rağmen manastırlarda da günah işleniyor. 11'inci Yüzyıl'da yürürlüğe konulan evlenme yasağı, rahipler tarafından kolay kolay kabul görmüyor.

7:45

Muhtaç kimselere gece yatacak yer ve yiyecek veriliyor.

7:55

Fakir ve açlara yardım etmek, manastırların en önemli görevlerinden biridir. Manastır duvarları önünde düzenli olarak fakirlere yiyecek dağıtılıyor.

8:11

Ayrıca manastır bünyesindeki hastanelerde hastalara da yardım ediliyor.

8:16

Hastalar burada rahibeler tarafından ücretsiz olarak tedavi ve bakım görüyor.

8:24

Orta Çağ'da zenginlik ve fakirliği Tanrı'nın verdiği ineniyor. Buna rağmen kilise, durumu iyi olanları iyilik yapmaya çağırıyor.

8:36

Onlar da muhtaçlara sadaka veriyor.

8:43

Dilenciler, fakirliklerini utanılacak birşey olarak görmüyor; çünkü zengin vatandaşların kendilerine para, giyecek ve yiyecek vermesinin, Tanrı'nın bir lütfu olduğunu düşünüyorlar.

8:58

Buna karşılık kilise, sadaka vermenin günah yükünü hafiflettiği ve ruhu Cehennem azabından koruduğu yönünde zenginlere güvence veriyor.

9:12

Böylece zenginler, ahirette ödüllendirileceklerine ve ebedî hayatı satın alabileceklerine inanıyorlar.

9:25

Burgund Dükü'nün Şansölyesi Nicolas Rolin tarafından 1443 yılında yapılan eşsiz bağış ise bugün bile varlığını koruyor.

9:38

Şansölye ve eşi, fakirler için bir hastane kurarak, onların manevî kurtuluşlarını sağlamaya karar vermişlerdi. Hastane, yıllık emekliliğin yanısıra, üzüm bağları ve tuz üretim tesislerinden elde edilen gelirlerle donatılmıştı.

9:56

Dekorasyon işini yapmaları için çok sayıda sanatçı görevlendirilmişti.

10:04

Bu "fakirler sarayının" kalbi, Orta Çağ karakterini günümüze kadar muhafaza etmiş olan fakirler salonudur. Çoğu kez bir yatakta iki hasta yatar. Böylece burada 120 kişinin tedavisi ve beslenmesi temin edilmiş olur.

10:29

Bununla birlikte manevi kurtuluşları için de önlemler alınıyor. Tanrı ile yakınlaşmayı sağlayan ve "altar" adı verilen bir sunak kuruluyor.

10:38

Eskiden sunağın üzerinde, gotik resim sanatının bu şaheseri asılıydı. Burada, hastanenin kurucuları Nicolas Rolin ve (auf Bild achten!) eşi Guigone, hastanenin iki koruyucu azizine dua ederken görülüyor. Böylece hayırsever çift bu dünyadan göç ettikten sonra da bu salonda yatan hastaların, onlar için dua edileceğinden emin olabilirler.

11:04

Haftasonları sunak resmi açılıyor: Burada "Kıyâmet Günü" tasvir ediliyor. Kıyamet gününde ölümler dirilip mezarlarından kalkacak ve kainatın hâkimi olan Tanrı, insanların yaşamları hakkında hüküm verecek.

11:20

Hastalar, büyük bir alçak gönüllülük içinde günahlarını ve ölümü düşünmeliler. Onlar, "Dikkatli olun! Çünkü sizler öleceğiniz gün ve saati biliyorsunuz!" uyarısının bilincinde olmalılar.

11:38

Tanrı'nın katına giden tek yol kiliseden geçiyor. Bir kesişme noktası olan kilise, fakir ve zengin, bu dünya ile ahiret, iki kutup gibi Orta Çağ insanların dünyaya bakış açılarını şekillendiren unsurlar arasında bir aracı konumundadır.

12:00

Kilise, dünyadaki perişanlıktan Cennet mutluluğuna ulaşan yolu gösteriyor, çünkü zaman içinde işlenen günahlardan sadece kilisenin arındırması mümkündür.

12:22

Ancak kilisenin bu tekelci konumu karmaşaya neden oluyor. Zira kilise, inançlı kişilerin işledikleri günahlar üzerinden kâr elde etmeye başlıyor.

12:32

Satın alanlara, günahlarının bağışlandığını garanti eden bir "af belgesi" satıyor. Bu af belgesi, üç yıllık günahların affedileceğini vaadediyor.

12:45

Orta Çağ'ın sonlarına doğru af ticareti doruğa çıkıyor ve kiliseye yüksek oranda gelir sağlıyor. Kilise yöneticileri, bu parayı büyük gayrimenkullere yatırmanın yanısıra şahsî çıkarları doğrultusunda da kullanıyor.

13:00

İnanç ve paranın birbirine bu denli karışması, 1517'deki Reformasyon hareketinin nedenleri arasında yer aldı.

13:13

Günümüzde ise hastalık ve ölüm, artık gözönünde cereyan etmiyor. Bunun dışında eski dindarlık anlayışından da pek eser kalmadı. İnanç sembolleri artık sadece "Esas Yortusu" gibi dinî bayram günlerindeki ayinlerde kamuoyuna gösteriliyor. İnananlar, Hz. İsa'nın varlığını kutluyor ve ona saygı duyuyor.

13:41

Bu kutlamalara katılan çok: Kentin ileri gelenleri, dernekler, gençler. Ama uzak duranlar da çok. Orta Çağ yaşamında merkez olan inanç ve dindarlık, günümüzde kişilerin özel meselesidir.